

Redactieteam ROSA Begrippenmodel

Verslag Redactieteam ROSA Begrippenmodel

Datum: 3 juli 2024

Aanwezig: Engeliën de Jong, Elsbeth Schuthof, Maarten de Niet, Jacob Molenaar, Janneke Suijker-van den Berge, Brian Dommissie

Afwezig: Gerald Groot Roessink, Jos van der Arend

- 1- Mededelingen/aanvullingen op agenda
- 2- Wijzigingsverzoeken FORA voor begrippen betreffende Verzuim, LAS/LVS, Toetsen en examineren
- 3- Wijzigingsverzoek KOI: Leeractiviteit ipv Onderwijsactiviteit
- 4- Voortgang Beheeromgeving en aansluiting op NL-SBB
- 5- Update van Expertgroep NORA Begrippenkader
- 6- SLO- en SBB-begrippenset - vervolgacties
- 7- W.v.t.t.k.

1. Mededelingen/aanvullingen op de agenda

Janneke is bij Kennisnet aan de slag gegaan als informatieanalist bij Bureau Edustandaard. Zij gaat participeren in diverse werkgroepen en teams, zo ook bij het Redactieteam.

Danny Greefhorst gaat op 8 oktober een sessie van de MIM-community organiseren over begrippen. Arjen Santema zal daar vertellen over de NL-SBB standaard. Toine Schijvenaers zal iets vertellen over de Expertgroep NORA Begrippenkader. Danny heeft mij gevraagd of wij vanuit het onderwijs een ervaringsverhaal willen komen vertellen over het toepassen van MIM en dan met name waarop wij de connectie met de begrippenlaag zouden willen maken (die in MIM in feite nu nog niet formeel bestaat). Kunnen wij daar vanuit het Redactieteam invulling aan geven?

Hier willen we graag aan bijdragen. Jacob kent de discussie ook uit andere omgevingen waar hij bij begrippenkaders betrokken is en wil hier een aanzet voor maken. Engeliën en Elsbeth wijzen erop dat Harm de Boer van DUO het MIM-model goed kent en dat ook Gerald hier actief bij betrokken is. Bovendien maken we met AMIGO volop gebruik van MIM in het uitwerken van de modellen. Daarom zouden Jacob, Jos en Gerald hier het beste invulling aan kunnen geven.

Actie 202407-01 (Jacob, Jos, Gerald): Presentatie voorbereiden relatie tussen MIM en begrippenkaders zoals wij dat vanuit onderwijs zien. In de meeting van 4 september reviewen we dit.

Engeliën deelt mee dat het team waar zij en Elsbeth bij DUO bij betrokken zijn gaat uitbreiden en samengevoegd wordt met centraal datamanagement.

2. Wijzigingsverzoeken FORA voor begrippen betreffende Verzuim, LAS/LVS, Toetsen en examineren

Vanuit de FORA zijn een aantal bevindingen gedaan ten aanzien van een aantal begrippen/concepten die of nu niet staan in het ROSA Begrippenkader of daar anders in zijn gedefinieerd. Ze zijn te vinden in de map Wijzigingsverzoeken: [Wijzigingsverzoeken](#) (nummer 3 t/m 5).

Op de voorgestelde definities worden een aantal opmerkingen gemaakt.

Nav de begrippen LAS, LVS (en SIS in het mbo/ho): nemen we referentiecomponenten en ook instantiaties van referentiecomponenten op als begrip? Eigenlijk niet (zeker niet de referentiecomponenten die redelijk abstract zijn qua aanduiding). Voor instantiaties geldt grotendeels hetzelfde behalve als het termen zijn die heel veel voorkomen in het dagelijks taalgebruik en daar soms best nog leiden tot verkeerde interpretatie. Dat geldt zowel voor LAS als LVS, (en SIS dus ook).

Engelien en Elsbeth merken verder op dat bij DUO uiteraard ook de verschillende soorten van verzuim zijn beschreven, maar dat er eigenlijk geen goed opgestelde definities van te vinden zijn. Engelien zal wat er over verzuim te vinden is bij DUO met het redactieteam delen als inspiratie/input voor de op te stellen definities.

Maarten zal met de gegeven input uit de bespreking en de input van Engelien een volgende slag maken.

Actie 202407-02 (Engelien): Aanleveren beschrijvingen van de verschillende type verzuim.

Actie 202407-03 (Maarten): Volgende iteratie van de definities voor de begrippen uit de 3 wijzigingsverzoeken.

3. Wijzigingsverzoek KOI: Leeractiviteit ipv Onderwijsactiviteit

Op basis van een eerder besproken en verwerkt wijzigingsverzoek is in april door de AR het volgende verzoek gedaan (zie: [Wijzigingsverzoeken](#) (nummer 2)).

Heroverweeg het eerdere besluit op basis van suggestie vanuit het mbo: wellicht past het beter om de voorkeursterm voor “onderwijsactiviteit” toch aan te passen in “leeractiviteit”. Dat is ook al zo het geval in de MORA en is qua aanduiding neutraler.

Dit zou een wijziging kunnen worden in de procesmodellen, in het KOI en in het ROSA Begrippenkader.

Het redactieteam onderkent de geschetste situatie uit het wijzigingsverzoek. Het omdopen van Onderwijsactiviteit naar Leeractiviteit is op zich prima, de Beschrijving kan gehandhaafd blijven (*Het aanleren van kennis, vaardigheden en attitudes om vooraf vastgelegde doelen na te streven*) maar er moet wel wat aan de Toelichting gebeuren. Die is nu: *Het aanleren omvat zowel het eigen maken door een onderwijsdeelnemer als het lesgeven door een leerkracht*. De nu nog dubbele betekenis afhankelijk van het perspectief (lerende of leerkracht) zou beperkt moeten worden tot dat van de lerende. Wil men de rol van de leerkracht in de Uitvoering van het onderwijs wel tot uitdrukking laten komen dan zou dat een extra KOI-object rechtvaardigen.

Tevens wijst men erop dat in het domein “Deelname aan het onderwijs” er summatieve leerresultaten een rol spelen. In het ketenprocesmodel [Aanmelden en administreren onderwijsdeelname](#) onderkennen we nu een Onderwijsresultaat dat bestaat uit het summatief waarderen van een of meerdere Leerresultaten (denk bijv. aan een cijfer voor een proefwerk, de overall waardering van meerdere praktijkopdrachten etc.). Onderwijsresultaten worden gebruikt bij het doorvoeren van veranderingen in

de deelname (denk aan het overgaan naar een volgend leerjaar, het behalen van een certificaat etc.). In het KOI-model zou derhalve Onderwijsresultaat als object opgenomen moeten worden.

Actie 202407-04 (Brian, Maarten): Voorstel doen voor aanpassingen in KOI incl. voorstellen voor de definities en toelichtingen.

4. Voortgang Beheeromgeving

Laatste update van Jacob op 17 mei was:

Ik geef jullie graag een update van de werkzaamheden die we aan het verrichten aan de begrippeneditor van het ROSA Begrippenkader op de ROSA-wiki. We gaan de editor in lijn brengen met de [NL-SBB-standaard](#) en we gaan enkele functionele verbeteringen en uitbreidingen realiseren, waaronder de mogelijk om begrippen te 'adopter' uit andere begrippenkaders. Zie het [projectplan](#).

Gisteren hebben Engelen en ik de kick-off van het project gehad met het team van ArchiXL. De volgende punten zijn van belang:

- We werken in twee fasen: in de eerste fase (gereed begin september 2024) richten we ons op de implementatie van de NL-SBB en alle functionele verbeteringen en uitbreidingen behalve het punt dat we in de tweede fase oppakken (gereed najaar 2024): het adopteren van begrippen
- We hebben een backlog met daarop alle punten uit het [programma van eisen](#)
- Er is al een eerste ruwe conversie gemaakt van het informatiemodel en de data van het ROSA Begrippenkader naar de NL-SBB
- We werken in sprints van drie weken
- Tussen de sprints hebben we sprintwissels met een demo (afgelopen sprint) en een refinement (komende sprint)
- Er is al een ontwikkel- en testomgeving beschikbaar
- Engelen en ik testen alle opgeleverde tickets/issues on the fly
- In de demo's accepteren we de functionaliteiten
- Tijdens onze reguliere bijeenkomsten zullen Engelen en ik de nieuwe functionaliteiten aan jullie demonstreren.

Jacob schetst dat bij ArchiXL voortvarend te werk wordt gegaan. De testomgeving is echter nog niet goed genoeg om een volledige demo te geven. Hij en Engelen hebben een aantal testcases al opgesteld en gaan die de komende weken ook uitvoeren. Met ArchiXL zijn er regelmatig standups om het werk te bespreken. De planning is dat in september er een goed functionerende omgeving beschikbaar is, die we kunnen gaan implementeren als de nieuwe omgeving voor het ROSA Begrippenkader.

Die omgeving zal nog niet het zogeheten *adopter* van begrippen uit andere begrippenkaders ondersteunen. Daar is nog wel wat zoekwerk voor te doen. Brian vraagt zich af of we een duidelijk beeld hebben van wat het inhoudt. In het projectplan en ook in de requirements zijn wel aanknopingspunten maar die zijn nog redelijk hoog-over terwijl hij wel nieuwsgierig is in hoe het concreet dan gaat werken. Bijv. welke attributen adopteer je volkomen (zonder ze te kunnen wijzigen) en welke zou je niet willen overnemen of zou je willen kunnen wijzigen (bijv. een toelichting die je meer wilt toesnijden op de onderwijspraktijk). Deze mate van detaillering ontbreekt inderdaad. Afspraak is dat Jacob dit een paar slagen verder gaat uitwerken en dit in de bijeenkomst van september gaat presenteren in het redactieteam. Met de verwerking van de uitkomsten van de bespreking kunnen we de uitwerking daarna ook delen met ArchiXL en met de Expertgroep NORA Begrippenkader. Als die nl. ook op de door ons voorgesteld lijn komen te zitten dan kan dit voor een aantal overheidsinstanties

voor hun begrippenkaders ook zo worden uitgewerkt (en kunnen wij bijv. uit de NORA de gewenste adoptie gaan doorvoeren).

Actie 202407-05 (Jacob): Detailuitwerking van wat we onder adoptie verstaan en hoe dit concreet moet gaan werken in een begrippenkader en in de begrippeneditor.

Als de begrippeneditor gereed is om te implementeren dan zal er een conversie moeten plaatsvinden van de begrippen in de huidige structuur naar de nieuwe NL-SBB structuur. Hiervoor zal er een gedetailleerd conversieplan moeten komen. Handwerk echter zal nodig zijn. Janneke gaat hier ondersteuning bij bieden. Na de zomervakantie steken Jacob, Brian en Janneke de koppen bij elkaar om hierover afspraken te maken.

5. Update NL-SBB

NL-SBB wordt aangemeld bij het Forum Standaardisatie. Naar aanleiding hiervan heeft Brian een mailwisseling gehad met een van de trekkers, Arjen Santema, die graag wilde dat de ROSA als een praktijkvoorbeeld van het gebruik van NL-SBB kon worden meegegeven bij de aanvraag bij Forum Standaardisatie om NL-SBB in een van de twee lijsten (Pas-toe-of-leg-uit dan wel Aanbevolen) op te laten nemen.

We zijn echter in het proces daarnaar toe en dat geldt ook voor andere begrippenkaders. Voorlopig is de intentie voor NL-SBB nu even voldoende is de eindconclusie.

6. Update uit Expertgroep NORA Begrippenkader

https://www.noraonline.nl/wiki/Expertgroep_NORA_Begrippenkader

Brian praat het Redactieteam bij waar de expertgroep mee bezig is en wat de verdere vervolgstappen zullen zijn.

- Interessant voor onze eigen ROSA-spelregels zijn de uitgangspunten: https://www.noraonline.nl/wiki/Uitgangspunten_NORA_Begrippenkader.
- Verder is er nagedacht over het beheerproces. Deze is gebaseerd op het [BOMOS-model](#). Hoe dit zal worden toegepast, staat uitgewerkt op [Beheer NORA Begrippenkader](#)
- De expertgroep heeft 112 begrippen geselecteerd als een eerste basislijst. Die zal taz worden uitgebreid met meer domeinspecifieke begrippen (IAM, IBP, gegevensuitwisseling, basismodel dienstverlening). Hier kan je die [112 begrippen](#) bekijken. Het idee is dat je voor deze sleutelbegrippen een goede, bondige en liefst zo contextneutrale definitie opstelt en dat je deze begrippen dan ook met die betekenis gebruikt in het definiëren van andere begrippen zodat er een consistent geheel van begrippen en definities gaat ontstaan. In de Expertgroep is stevig gediscussieerd hierover. Wat daarbij wel hielp voor de wederzijdse begripvorming was het maken van kleine conceptuele modelletjes waarbij duidelijk werd hoe een definitie gelezen moest worden. De expertgroepleden gaan nu in ieder geval alle begrippen zelf langs en geven aan wanneer ze ermee kunnen leven of anders geven ze via commentaar hun visie aan.

Actie 202407-07 (Redactieteam): Als de teamleden opmerkingen hebben bij de Uitgangspunten, bij het Beheermodel of bij een of meerdere van de 112 begrippen, deel die dan met Brian. Die zal ze dan daarna inbrengen bij de Expertgroep NORA Begrippenkader.

7. SLO- en SBB-begrippensets - vervolgacties

Zie: [ROSA Begrippenkader](#)

Vwb SLO:

ACTIE 202311-01 (Jacob en Jos): contactpersonen bij SLO en SBB Frederik Oorschot stimuleren om de conceptuele modellen te gaan ontwikkelen

Het idee van Conceptuele modellen kwam uit de koker van SLO zelf maar daar is nog weinig verder in ondernomen door hen (en behoudens een reminder-mailtje ook door ons).

Vanuit Fredrik Oorschot van SLO is wel het volgende ingebracht: *We hebben hier bij SLO nog een aanvulling (verbetering) van de begrippen die gaan over de inhoudelijke kant van toetsing. Het is nu erg ingestoken vanuit de organiserende kant van toetsing en niet vanuit de inhoud.*

Na de zomervakantie gaan Jacob en Jos (of evt. Brian) met hen in gesprek hierover.

Actie 202407-06 (Jacob en Jos): Afspraak maken met SLO over aanvullende begrippen die gaan over de inhoudelijke kant van toetsing.

Vwb SBB:

ACTIE 202301-01 (Jacob): Jacob heeft voorgesteld om dit zelf bij SBB op te pakken en dan daar goedkeuring op te krijgen want de verantwoordelijke redacteur/medewerker Rijk Rijkse komt er gewoon niet aan toe (kwestie van wel het belang ervan inzien maar geen prioriteit eraan kunnen geven).

We maken hier een actiepunt van en zetten het pas weer op de agenda als er beweging is te melden waar we ons over moeten buigen.

8. wvttk

Geen verdere bespreekpunten meer, we zijn ook door de tijd heen.

Werkvoorraad

- IBP-begrippen verder gaan uitwerken en toevoegen (met in eerste instantie hulp van Jordy en Roza van Kennisnet).
- Update van de begrippenset Toegang – uitkomst van de NORA werkgroep IAM hiervoor gebruiken. NB dat gaat onderdeel worden van het NORA Begrippenkader.

Acties

Nr.	Wat	Wie	Wanneer	status
202301-01	Toevoegen SBB curriculum en BPV begrippen aan ROSA Begrippenkader	Jacob Molenaar		Wacht op tijd en prioriteit bij SBB

Lopende agenda/verslag Redactieteam ROSA Begrippenkader

202311-01	Contactpersoon bij SLO (Frederik Oorschot) stimuleren om de conceptuele modellen te gaan ontwikkelen	Jacob Molenaar, Jos van der Arend		Combineren met afspraak iz 202407-05
202407-01	Presentatie voorbereiden voor MIM-community (relatie tussen MIM en een begrippenkader zoals wij dat zien vanuit het onderwijs)	Jacob Molenaar, Jos van der Arend, Gerald Groot Roessink	4-9-2024	Presentatie in meeting van 4-9 in het redactieteam bespreken
202407-02	Aanleveren beschrijvingen van de verschillende type verzuim zoals die bij DUO bekend zijn	Engelien de Jong	Zsm	
202407-03	Volgende iteratie van de definities voor de begrippen uit de wijzigingsverzoeken 3 t/m 5.	Maarten de Niet	4-9-2024	
202407-04	Voorstel doen voor aanpassingen in KOI incl. voorstellen voor de definities en toelichtingen.	Brian Dommisse, Maarten de Niet	4-9-2024	
202407-05	Detailuitwerking van wat we onder adoptie verstaan en hoe dit concreet moet gaan werken in een begrippenkader en in de begrippeneditor.	Jacob Molenaar	4-9-2024	Bespreken in redactieteam en aangepaste versie delen met ArchiXL (en Expertgroep NORA Begrippenkader)
202407-06	Aanvulling (door SLO) van begrippen die gaan over de inhoudelijke kant van toetsing	Jacob Molenaar, Jos van der Arend	zsm	Afspraak met SLO maken hierover
202407-07	Opmerkingen de NORA begrippenkader Uitgangspunten, Beheermodel of bij een of meerdere van de 112 basisbegrippen, delen met Brian.	Redactieteam	4-9-2024	Opmerkingen zullen ingebracht worden bij de Expertgroep NORA Begrippenkader.